

TUNCELİ REHBERLİK VE ARAşTIRMA MERKEZİ

**“OKUL PANSİYONLARINDA
AKRAN ZORBALIĞINI BELİRLEME “**

Giriş

Bu anket formu, 2022 - 2023 eğitim öğretim yılında Tunceli İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören ve aynı zamanda Pansiyonda kalan 9,10,11 ve 12. Sınıf lise öğrencileri tarafından doldurulmuştur. Ankete 148 öğrenci katılım sağlamıştır.

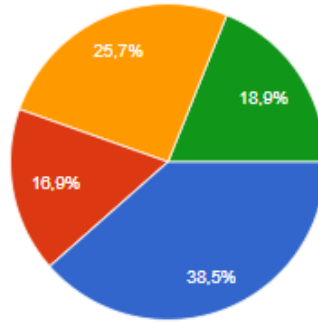
Anketin ilk bölümünde;

- Anketi dolduran kişinin öğrenim gördüğü sınıf düzeyi,
- Anketi dolduran kişinin cinsiyeti,
- Anketi dolduran kişinin kaldığı pansiyon,

soruları yer almaktadır. Bu sorulardan bazılarının yanıtlarına ait yüzdeler aşağıda grafiklerle belirtilmiştir.

Sınıfınız:

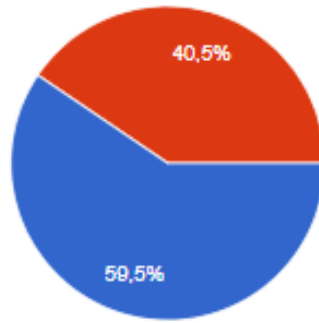
148 yanıt

- 9.Sınıf
- 10.Sınıf
- 11.Sınıf
- 12.Sınıf

Cinsiyetiniz:

148 yanıt

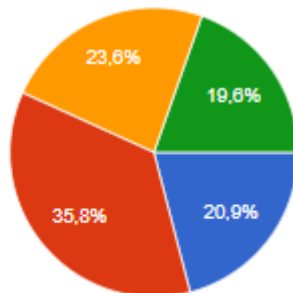

- Kadın
- Erkek

Hangi okulun pansiyonunda kalıyorsunuz?

148 yanıt

Kopyala

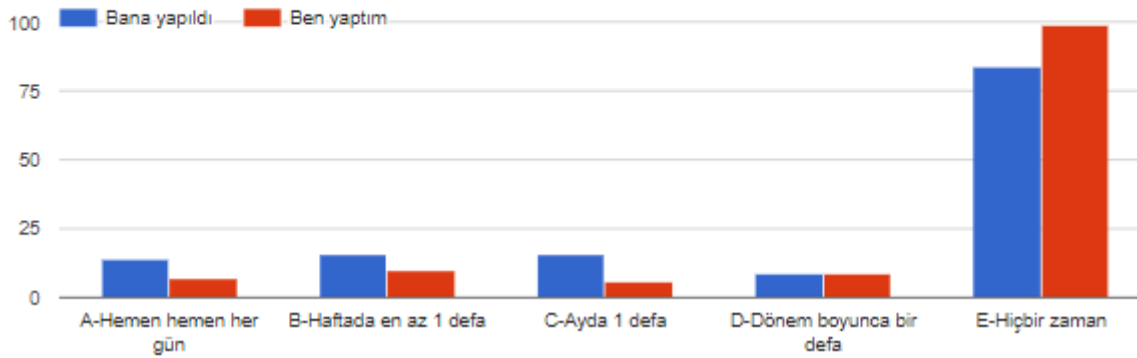
- Tunceli Türk Telekom Fen Lisesi Pansiyonu
- Dersim Anadolu Lisesi Pansiyonu
- Tunceli Anadolu Lisesi Pansiyonu
- Tunceli Spor Lisesi Pansiyonu

Akran Zorbalığı Belirleme Ölçeği Ergen Formu

1- El-kol şakası yaparak rahatsız etme

Kopyala

2- Rahatsız etmek amacıyla sürekli olarak gıdıklama

Kopyala

3- Saç ve kulak çekme

[Kopyala](#)

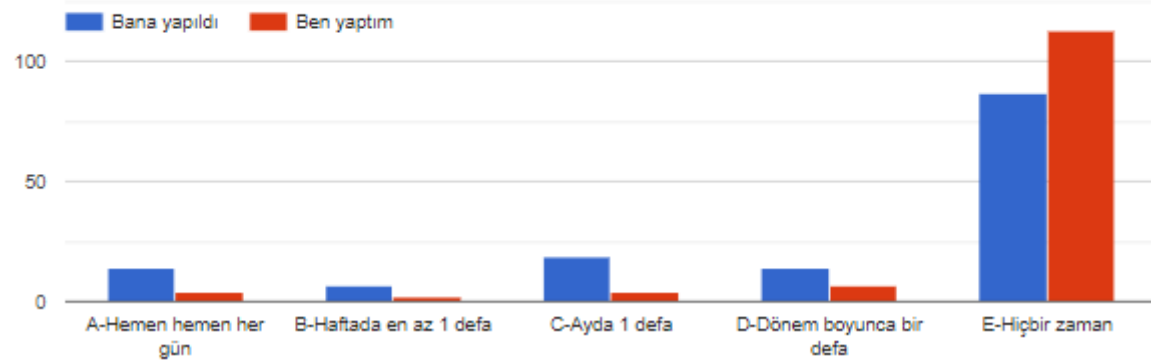
4-Oturmak üzereyken altına rahatsız edici bir cisim koyma

[Kopyala](#)

5 -Kuyrukta zorla sırasını alma, önüne geçme

[Kopyala](#)

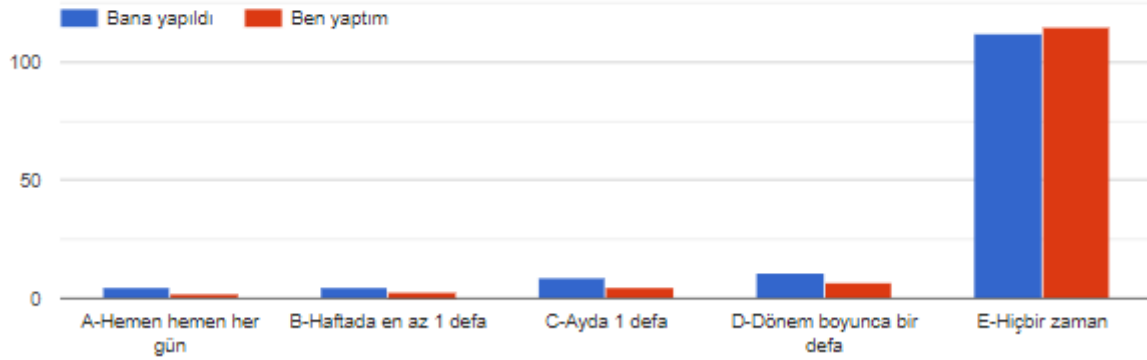
6- Oyun oynarken sahayı ya da bir mekanı güç kullanarak terk etmeye zorlama

 Kopyala

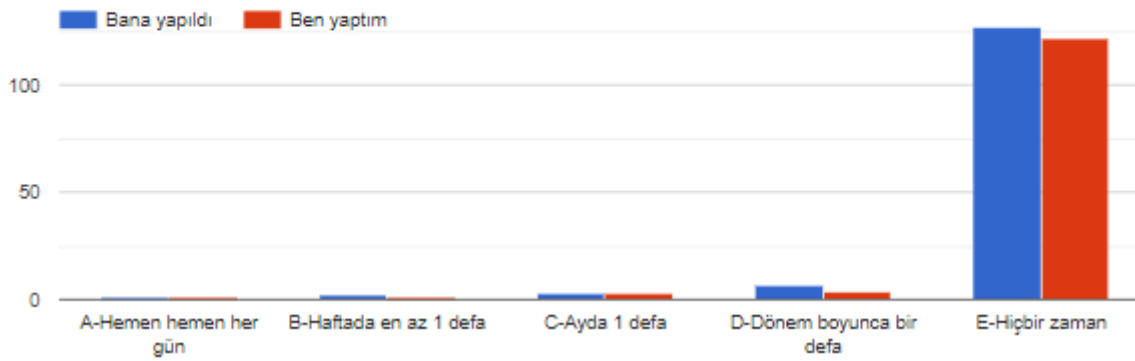
7- Çimdik atma, ısırma

 Kopyala

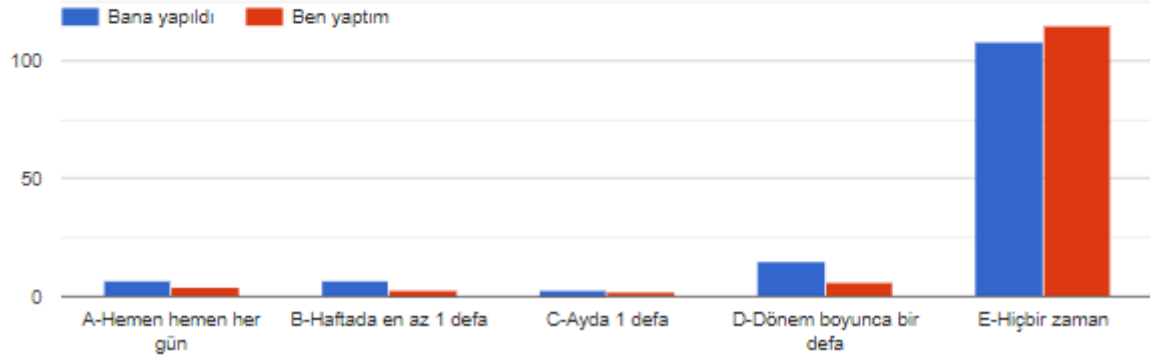
8- Kalem, toplu iğne vb. sivri cisimler ile saldırma

 Kopyala

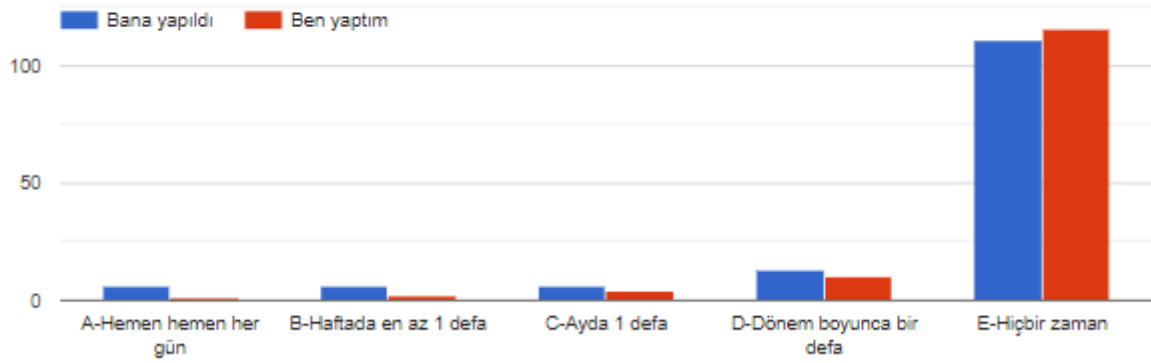
9- İtme, dürtme, kolunu bükme, çelme takma, yere düşürme

 Kopyala

10- Zarar vermek ya da rahatsız etmek amacıyla üzerine bazı cisimler atma, fırlatma

 Kopyala

11- Kasıtlı olarak omuz atma, dirsek vurma, çarpma

 Kopyala

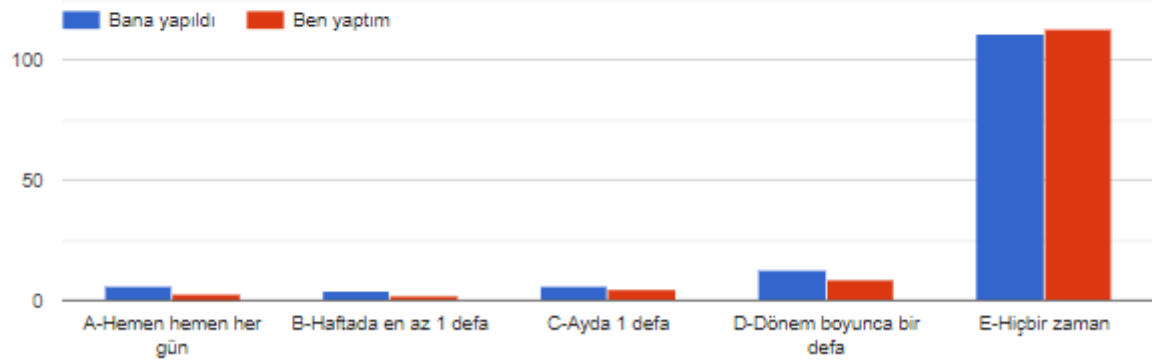
12- Sopa, çubuk, cetvel vb. cisimler ile vurma

 Kopyala

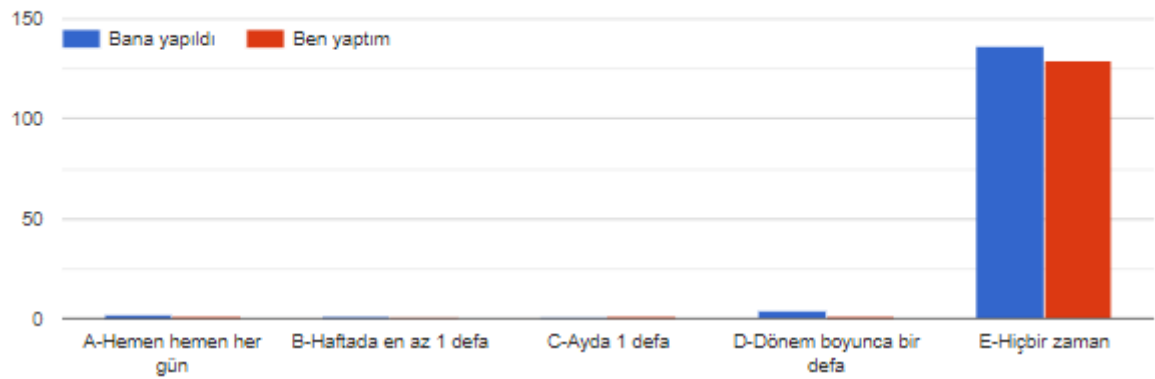
13- Tekme-tokat atma, yumruk atma, yüze, kafaya, enseye vurma

 Kopyala

14- Bıçak, muşta, tornavida, maket bıçağı vb. kesici aletlerle saldırma veya korkutma

 Kopyala

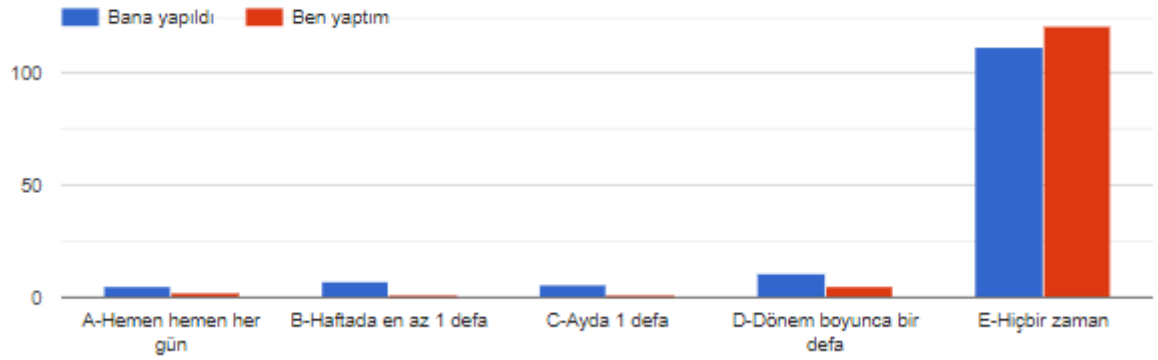
15 -Tabanca gibi ateşli ve patlayıcı maddelerle saldırma ya da korkutma

[Kopyala](#)

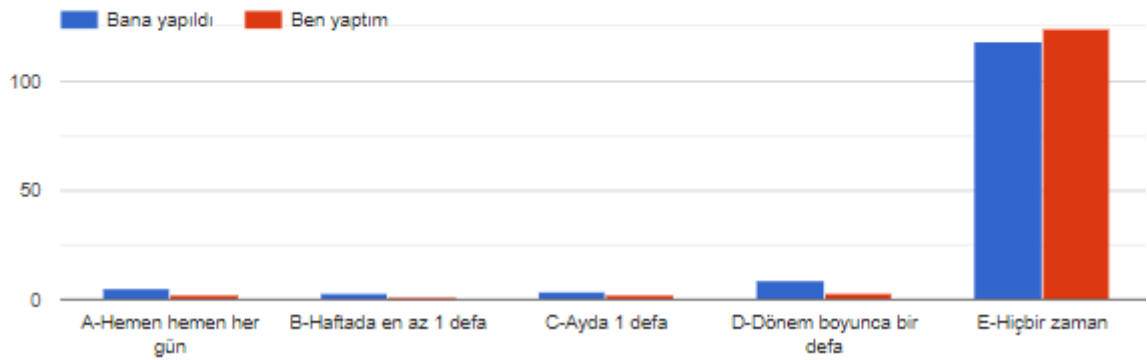
16- Saç ve ten rengi, diş yapısı, dış görünüşü, giysileri, beden yapısı ya da fiziksel özellikleriyle alay etme

[Kopyala](#)

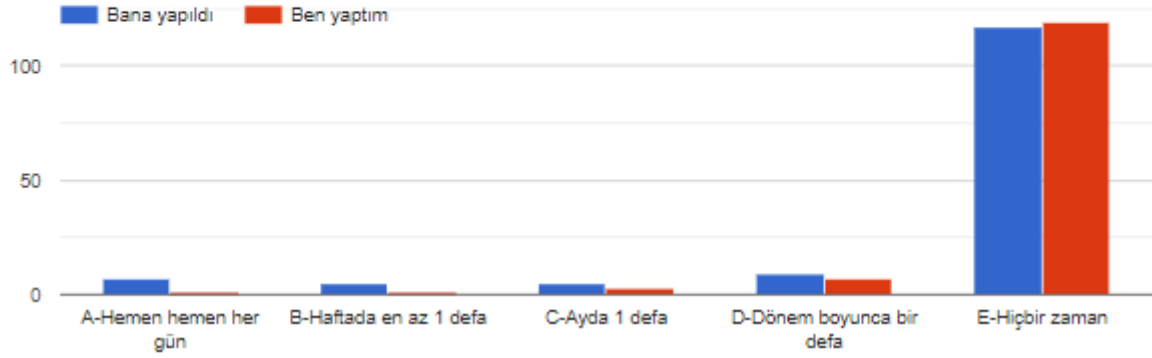
17- Aksanı, şivesi ya da konuşma tarzıyla alay etme

[Kopyala](#)

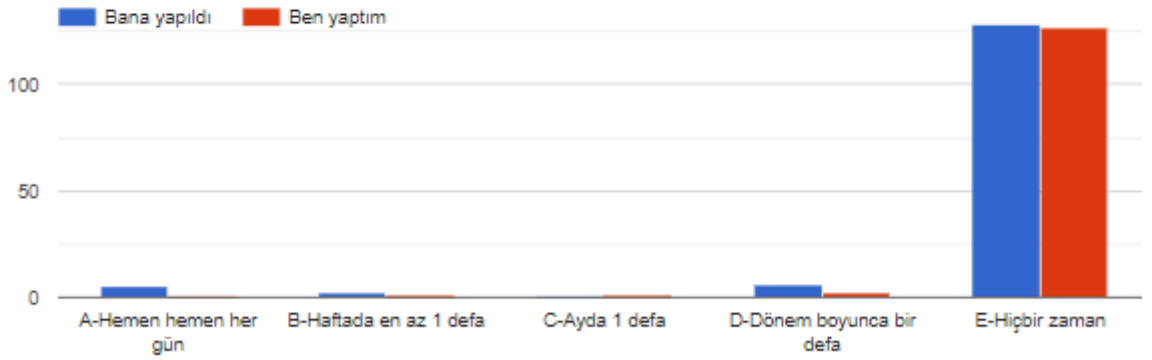
18- Adı ya da soyadıyla dalga geçme, hoşla gitmeyen, küçük düşürücü isimler (lakap) takma

 Kopyala

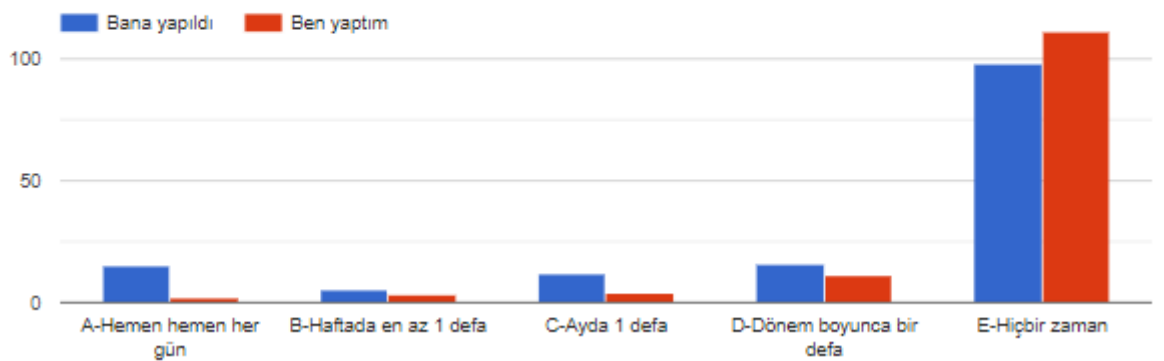
19- Anne, baba ya da ailesinin bazı özellikleriyle alay etme

 Kopyala

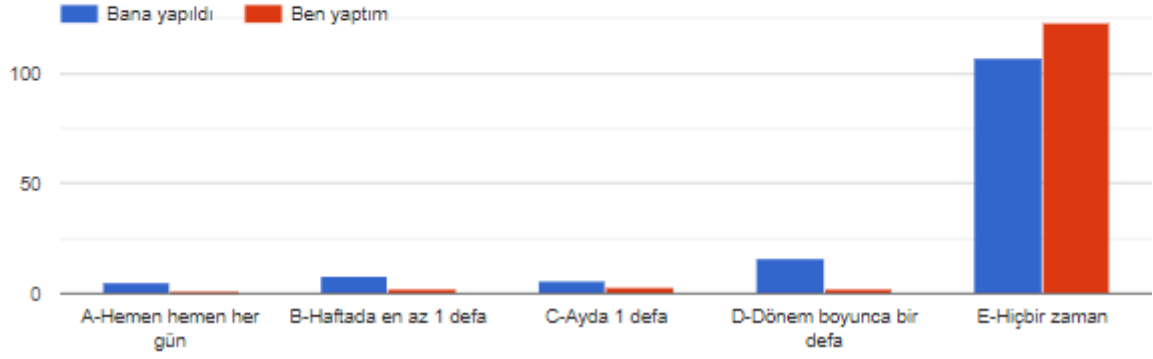
20- Küfür etme, kaba ve çirkin sözler söyleme

 Kopyala

21- Çeşitli nedenlerle sataşma, hakaret etme, küçük düşürme, utandırma, aşağılama, dalga geçme, alay etme, incitme, kızdırma, ağlatma.

 Kopyala

22- Tehdit etme

 Kopyala

23 -Oyuna ve çeşitli etkinliklere almama

 Kopyala

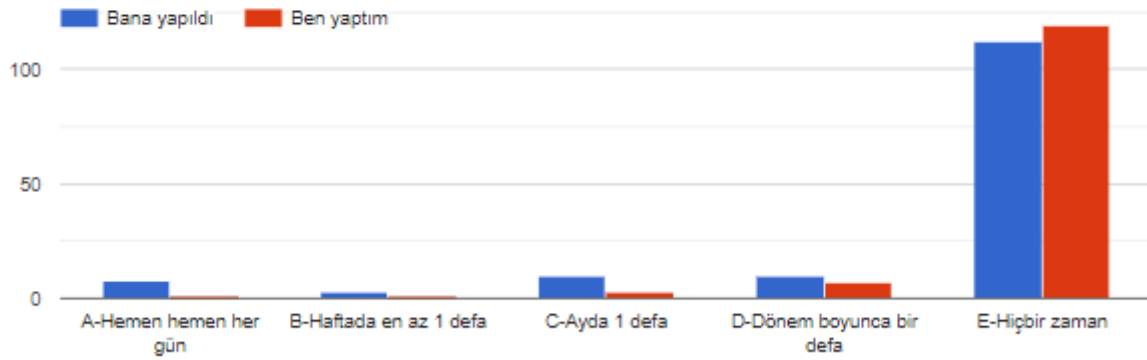
24- Grup dışına iterek yalnızlığa terk etme

 Kopyala

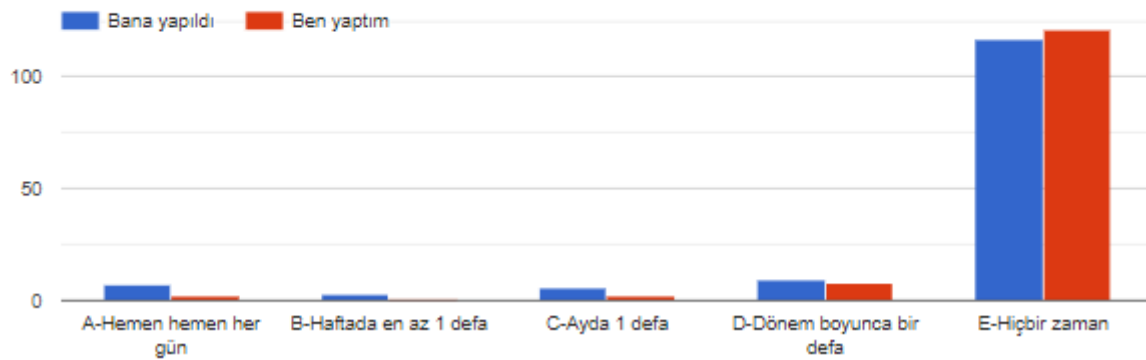
25 -Görmezden gelme, yok sayma

 Kopyala

26- Dışlamak amacıyla konuşmama, sorularına cevap vermeme

 Kopyala

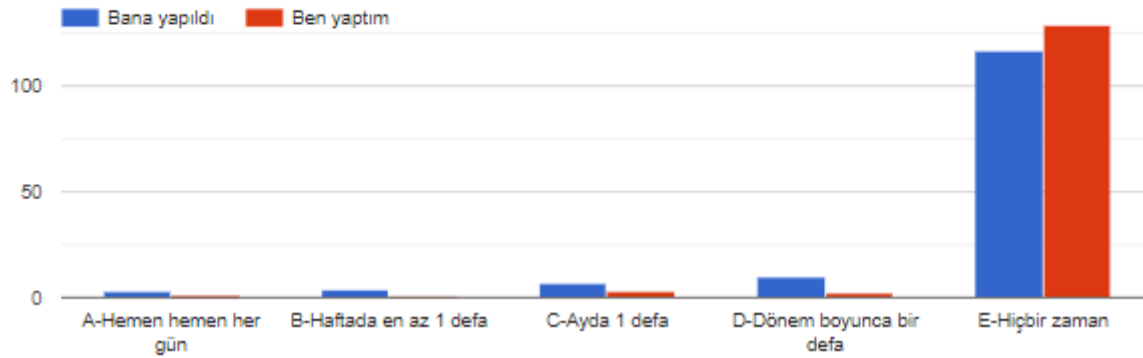
27- Diğer öğrencilerin de konuşmasını ve arkadaşlık yapmasını engelleme

 Kopyala

28- Arkadaşlarını kendisine karşı kıskırtarak aralarının bozulmasına çalışma

 Kopyala

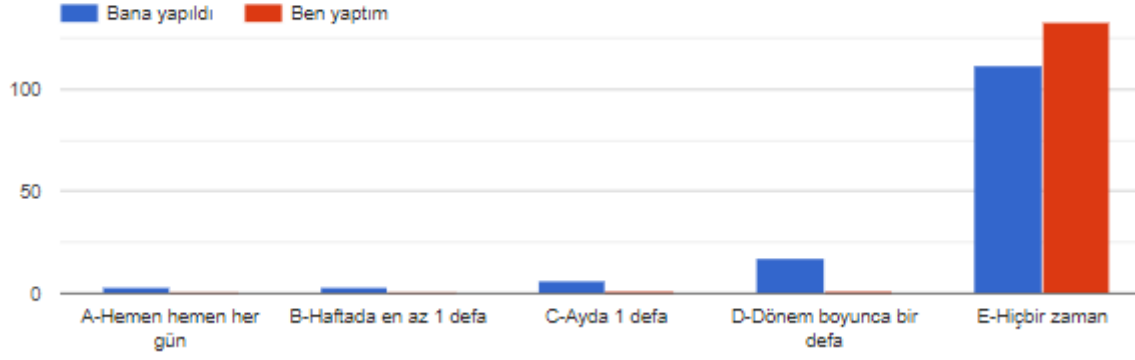
29- Aleyhinde söylentiler çıkarma ve yayma

 Kopyala

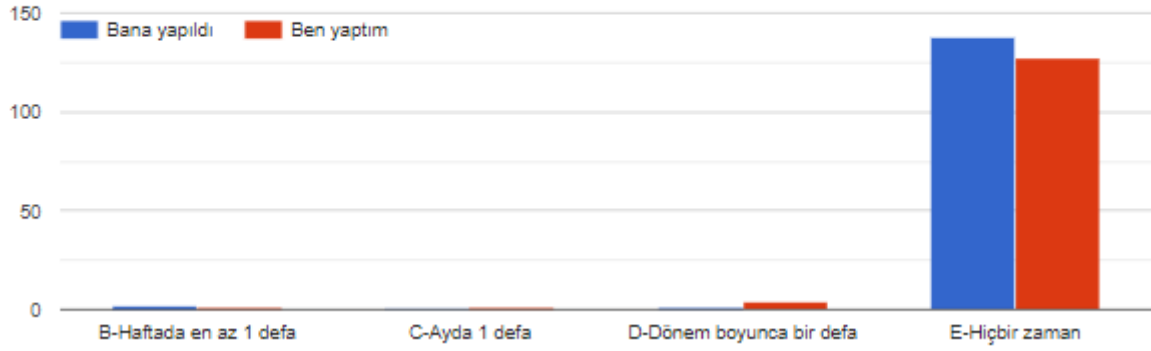
30- Yapmadığı şeylerle ilgili iftira ve asılsız söylentiler ile suçlanma ve zor duruma düşürülme

 Kopyala

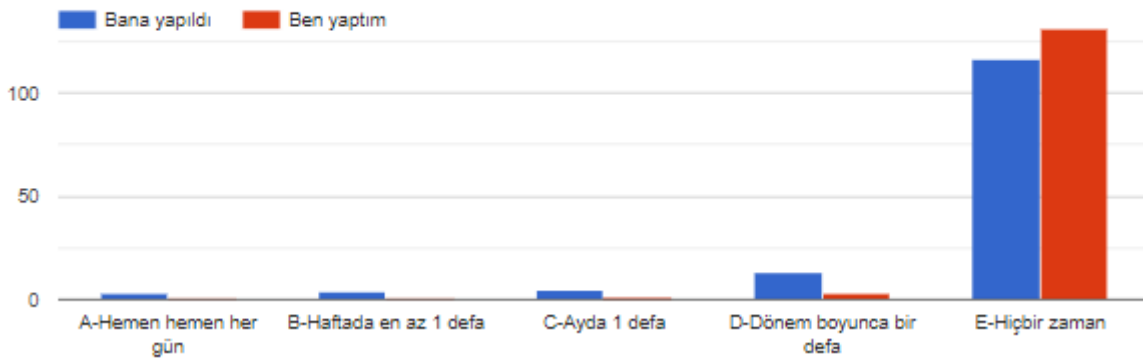
31- Hakkında çeşitli yerlere çirkin yazılar yazma

 Kopyala

32- Yapmadığı şeylerle ilgili öğretmene şikayet etme

 Kopyala

33- Sırlarını başkalarına anlatarak zor duruma düşürme

 Kopyala

34 -Para ya da okul harçlığını zorla alma

 Kopyala

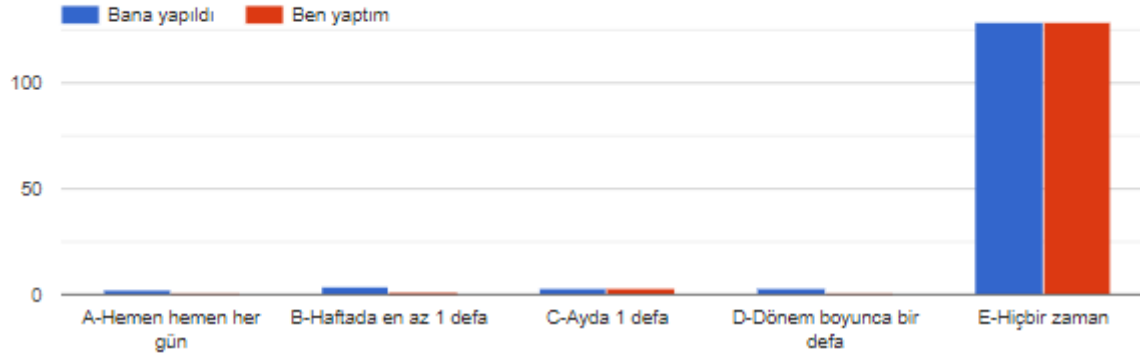
35- Eşyalarını ya da yiyeceklerini zorla alma

 Kopyala

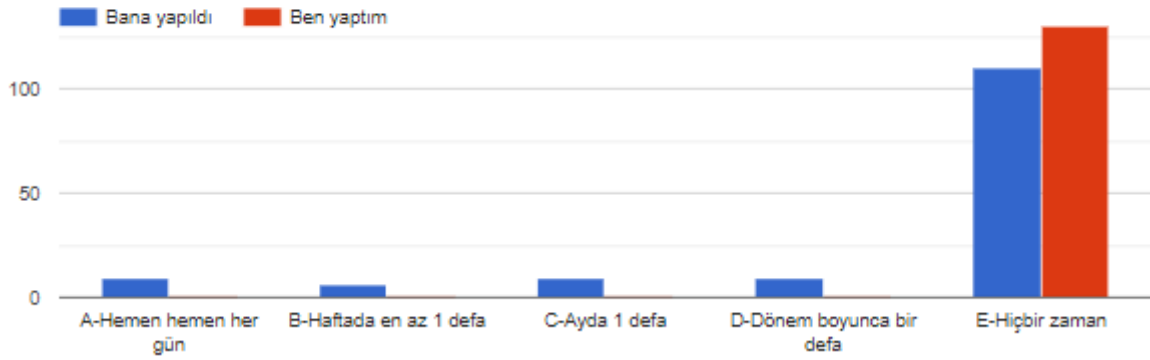
36 -Kantinden zorla bir şeyler ısmarlatma

 Kopyala

37- Para ya da eşyalarını çalma

 Kopyala

38- Kalem, kitap, defter vb eşyalarını kasıtlı olarak yırtma, kırma, atma, yakma

 Kopyala

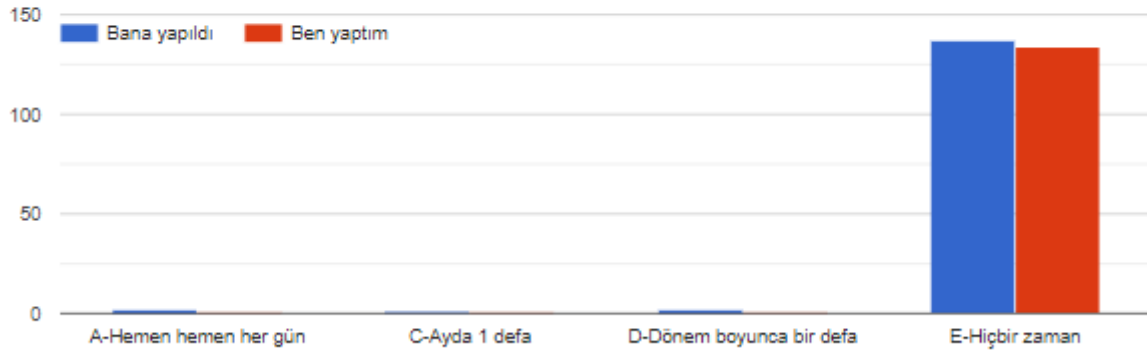
39- Defter ya da kitapları karalama ya da üzerlerine kötü şeyler yazma

 Kopyala

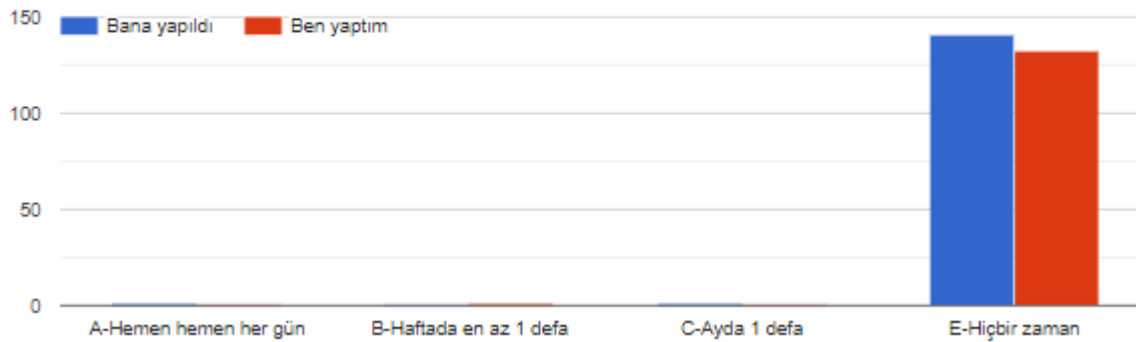
40- Kasıtlı olarak elbiselerini yırtma, yırtmaya çalışma, kirletme

 Kopyala

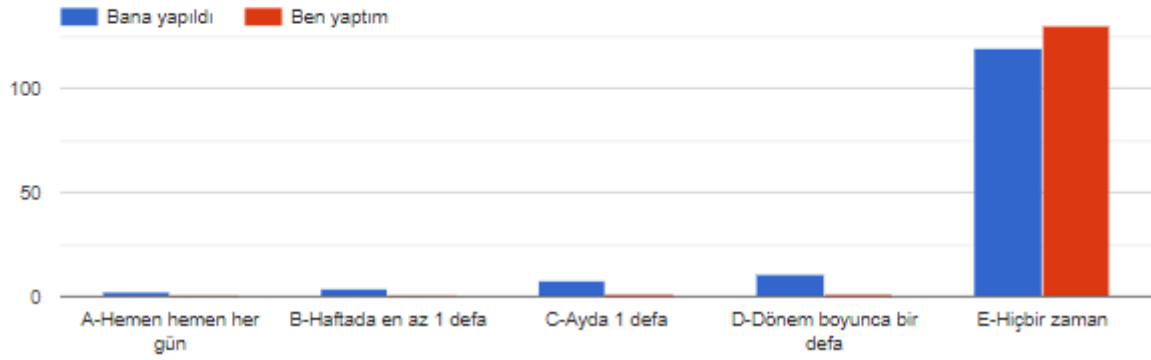
41- Baskıyla telefonuna kontör yükletme

 Kopyala

42- Ödünç alınan para ya da eşyayı geri vermeme

[Kopyala](#)

43- Çanta ya da diğer eşyalarını izinsiz karıştırma

[Kopyala](#)

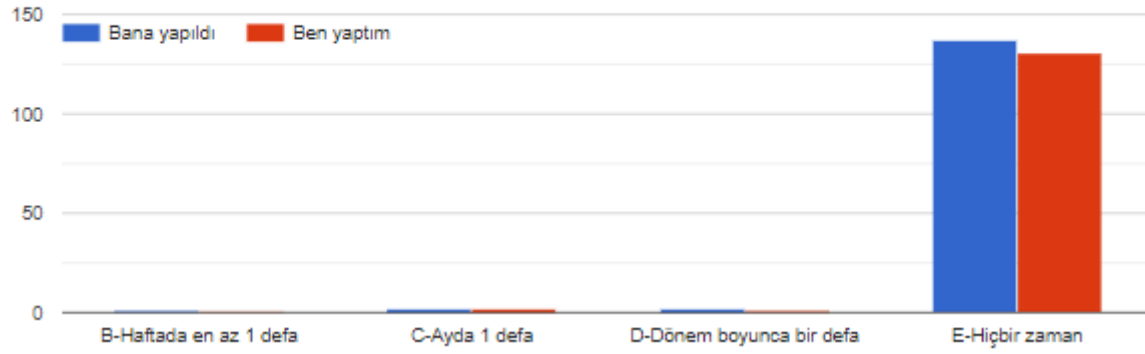
44- Cinselliği çağrıştıran beden ve yüz ifadelerini kullanma (dudağını yalama, göz süzme, el-kol hareketleri yapma vb.)

[Kopyala](#)

45 -Yavru, fıstık, yakışıklı diye laf atarak rahatsız etme

[Kopyala](#)

46- Birini onun isteği dışında cinsel amaçla öpme, dokunma ya da bunları yapmaya çalışma

[Kopyala](#)

47- Birinin giysilerini (etek, eşofman vb.) isteği dışında açarak rahatsızlık verme

[Kopyala](#)

48- Rahatsız edici cinsel içerikli fiziksel şakalar yapma

 Kopyala

49 -Cinsel içerikli isim takma (gay, lezbiyen, sapık vb.)

 Kopyala

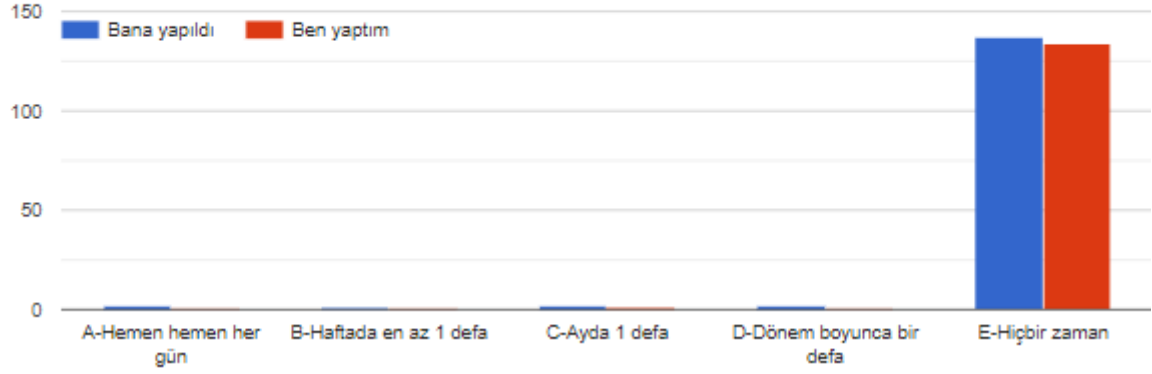
50- Rahatsız edici cinsel içerikli sözel şakalar yapma

 Kopyala

51- İstemediği halde cinsel konuları konuşmaya zorlama.

 Kopyala

52- Cinsel içerikli söylentiler çıkarma ve yayma

 Kopyala

53- Tuvaletin duvar ya da kapısına, birinin adını kullanarak cinsel içerikli sözler yazma ya da resim yapma.

 Kopyala

“OKUL PANSİYONLARINDA AKRAN ZORBALIĞINI BELİRLEME” VERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

1. ÇALIŞMANIN EVRENİ

- Karma yöntem araştırma modellerinden, açıklayıcı karma desene dayalı olarak yürütülen bu çalışmanın evrenini Tunceli ilindeki pansiyonlu ortaöğretim kurumlarında hem öğrenim gören hem de pansiyonda kalan 258 öğrenci oluşturmaktadır. Online anket olarak uygulanan çalışmada 148 (%57,36) kişiye ulaşılmıştır.

2. BULGULAR

- Bu çalışmanın temel amacı, pansiyonlu ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin akran zorbalığı kapsamında kurban ve zorba olma düzeylerini belirlemek, ortaya çıkan sonuçlara dayanarak öneriler sunmak ve ilimizde bu konudaki çalışmaları şekillendirmek ve geliştirmektir.
- Ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilerin kurban (fiziksel zorbalık, sözel zorbalık, dışlama, söylenti çıkarma ve yayma, eşyalara zarar verme, cinsel zorbalık) ve zorba (fiziksel zorbalık, sözel zorbalık, dışlama, söylenti çıkarma ve yayma, eşyalara zarar verme, cinsel zorbalık) düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır.
- Verilerin toplanmasında, Pişkin ve Ayas (2007) tarafından geliştirilen “Akran Zorbalığı Belirleme Ölçeği Ergen Formu” kullanılmıştır.

Ölçek maddelerinin alt boyutları;

- ✓ Fiziksel Zorbalık
- ✓ Sözel Zorbalık
- ✓ Dışlanma
- ✓ Söylenti Çıkarma ve Yayma
- ✓ Eşyalarına Zarar Verme
- ✓ Cinsel Zorbalık

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türleri, Okul Adları ve Okulların Pansiyon Durumları

Okul Adı	Erkek Öğrenci Pansiyonu (n)	Kız Öğrenci Pansiyonu (n)
Tunceli Türk Telekom Fen Lisesi	1	1
Dersim Anadolu Lisesi	-	1
Tunceli Anadolu Lisesi	1	1
Tunceli Spor Lisesi	1	-

- Fiziksel Zorbalık mağduru olan öğrenciler en çok;
 - El kol şakası yaparak rahatsız etme,
 - Kuyrukta zorla sırasını alma,
 - İtme, dürtme, kolunu bükme, çelme takma, yere düşürme davranışlarına maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.

Bu durumun muhtemel sebebi kurbanların fiziksel olarak zayıf, özgüvensiz, kendini savunma yetisinden yoksun olmaları ve sosyal çevre oluşturamamış olmaları gösterilebilir.

- Fiziksel Zorbalık mağduru olan öğrenciler en az;
 - Kalem, toplu iğne vb. sivri cisimler ile saldırma,
 - Oturmak üzereyken altına rahatsız edici bir cisim koyma,
 - Tabanca gibi ateşli ve patlayıcı maddelerle saldırma ya da korkutma, davranışlarına maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.

- Sözel Zorbalık mağduru olan öğrenciler en çok;
 - Saç ve ten rengi, diş yapısı, dış görünüşü, giysileri, beden yapısı ya da bedensel özrüyle alay etme,
 - Küfür etme, kaba ve çirkin sözler söyleme,

- Adı ya da soyadıyla dalga geçme, hoşla gitmeyen, küçük düşürücü isimler (lakap) takma davranışlarına maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.

Bu durumun muhtemel sebebi, zorbalardan yapılan bu tür davranışların toplumda normalmiş gibi karşılanması fakat, kurbanlar üzerinde psikolojik yıkıntıya sebep olması gösterilebilir.

- Sözel Zorbalık mağduru olan öğrenciler en az;
 - Anne, baba ya da ailesinin bazı özellikleriyle alay etme,
 - Tehdit etme,
 - Aksanı, şivesi ya da konuşma tarzıyla alay etme,
- davranışlarına maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.

- Dışlama zorbalığı mağduru olan öğrenciler en çok;
 - Görmezden Gelme,
 - Dışlamak amacıyla konuşmama, sorularına cevap vermeme,
 - Grup dışına iterek yalnızlığa terk etme,
- davranışlarına maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.

Bu durumun muhtemel sebebi kurbanların sosyalleşme problemleri nedeniyle görmezden gelinerek dışlanması olabilir.

- Dışlama zorbalığı mağduru olan öğrenciler en az;
 - Diğer öğrencilerin de konuşmasını ve arkadaşlık yapmasını engelleme,
 - Oyuna ve çeşitli etkinliklere almama,
- davranışlarına maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.

- Söylenti çıkarma ve yayma zorbalığı mağduru olan öğrenciler en çok;
 - Aleyhinde söylentiler çıkarma ve yayma,
 - Yapmadığı şeylerle ilgili öğretmene şikâyet etme,
- davranışlarına maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.

- Söylenti çıkarma ve yayma zorbalığı mağduru olan öğrenciler en az;

- Hakkında çeşitli yerlere yazı yazma,

- Sırlarını başkasına anlatma,

davranışlarına maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.

- Eşyalara zarar verme zorbalığı mağduru olan öğrenciler en çok;

-Para ya da eşya çalma,

-Çanta ya da diğer eşyalarını izinsiz karıştırma,

davranışlarına maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.

- Eşyalara zarar verme zorbalığı mağduru olan öğrenciler en az;

- Baskıyla telefonuna kontör yükletme,

- Eşyalarını ya da yiyeceklerini zorla alma,

davranışlarına maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.

- Cinsel Zorbalık mağduru olan öğrenciler en çok;

- Cinsel içerikli isim takma (gay, lezbiyen, sapık vb.),

- Rahatsız edici cinsel içerikli sözel şakalar yapma,

davranışlarına maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.

- Cinsel Zorbalık mağduru olan öğrenciler en az;

- Cinselliği çağrıştıran beden ve yüz ifadelerini kullanma (dudağını yalama, göz süzme, el-kol hareketleri yapma vb.),

- Birini onun isteği dışında cinsel amaçla öpme, dokunma ya da bunları yapmaya çalışma,

davranışlarına maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.

Buna göre; en sık maruz kalınan zorbalık türü sözel zorbalık ve en çok uygulanan zorbalık türü ise fiziksel zorbalıktır. Aynı şekilde, en az maruz kalınan zorbalık türüyle en az yapılan zorbalık türleri de farklılık göstermektedir. Kurbanlar en az cinsel zorbalığa maruz kalırken, en az yapılan zorbalık türü ise söylenti çıkarma ve yayma zorbalığı olarak tespit edilmiştir

3. ÖNERİLER

- Pansiyonlu ortaöğretim kurumlarında öğrencilerin fiziksel ve sözel zorbalık, dışlama, söylenti çıkarma ve yayma, eşyalara zarar verme ve cinsel zorbalığa maruz düzeylerinin azaltılması için okul yönetimi, okul aile birliği, öğretmenler üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmelidir. Gerekli tedbirler atılmalıdır.
- Okul Rehber Öğretmenleri/Psikolojik Danışmanları aracılığı ile öğrencilere, velilere ve öğretmenlere Akran Zorbalığını azaltmaya yönelik önleyici rehberlik faaliyetleri eğitim öğretim yılı başından itibaren düzenli gerçekleştirilmelidir.
- Siber Zorbalığın önüne geçebilmek amacıyla Emniyet Görevlileri ile işbirliği halinde öğrencilere kapsamlı bilgilendirmeler yapılmalıdır.
- Pansiyonlarda görev yapan Belletmen Öğretmenler yeterli sayıda olmalı, görev ve sorumlulukları hakkında bilgilendirilmelidir.
- Pansiyonda kalan öğrencilere yönelik Sanatsal ve sportif etkinlikler arttırılmalıdır. Ayrıca takım çalışmalarıyla öğrenciler arasında dayanışma, yardımseverlik ve empati gibi duyguların gelişmesini sağlanmalıdır.